

T.C. SANAYİ ve TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

**KURUMSAL
MALİ DURUM VE
BEKLENTİLER
RAPORU**

TEMMUZ 2018

T.C
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE
KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2018 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER
RAPORU

YÖNETİM HİZMETLERİ KOORDİNATÖRLÜĞÜ

HAZIRLAYAN: HAVA KOÇAK
MALİ HİZMETLER UZMAN YARDIMCISI

TEMMUZ 2018

İÇİNDEKİLER

1. 2018 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	1
A. BÜTÇE GİDERLERİ	2
01. PERSONEL GİDERLERİ.....	3
02. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİM GİDERLERİ	4
03. MAL VE HİZMEALİGİDERLERİ	5
05. CARİ TRANSFERLER	6
06. SERMAYE GİDERLERİ.....	7
07. SERMAYE TRANSFERLERİ	8
B. BÜTÇE GELİRLERİ.....	9
03. TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	10
04. ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	10
05. DİĞER GELİRLER	11
2. 2018 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER.....	12
3. 2018- YILI TEMMUZ-ARALIK DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER	24
A. BÜTÇE GİDERLERİ	25
B. BÜTÇE GELİRLERİ.....	26
4. 2018 YILI TEMMUZ-ARALIK DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER	27

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 30’uncu maddesi gereğince, genel yönetim kapsamındaki idarelerin ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerini kamuoyuna açıklamaları gerekmektedir.

Bu düzenleme ile kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçenin kullanılmasında, saydamlığın ve hesap verilebilirliğin artırılması, ayrıca kamu idareleri üzerinde kamuoyunun genel denetim ve gözetiminin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu bağlamda Başkanlığımızca hazırlanmış olan, yılın ilk altı aylık dönemine ilişkin bütçe uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerin yer aldığı *“Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu”nu;*

Kamuoyuna saygılarımla arz ederim.

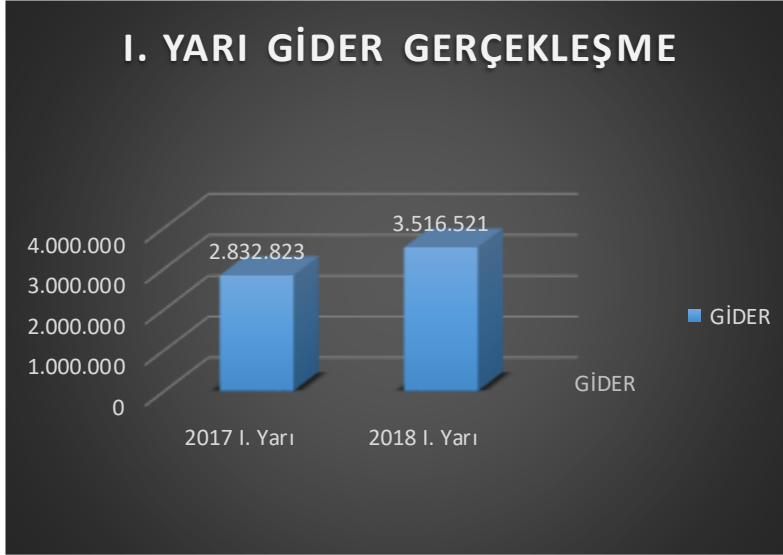
Adnan DEMİR

Başkan

**1. 2018 YILI OCAK-HAZİRAN
DÖNEMİ
BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI**

A. BÜTÇE GİDERLERİ

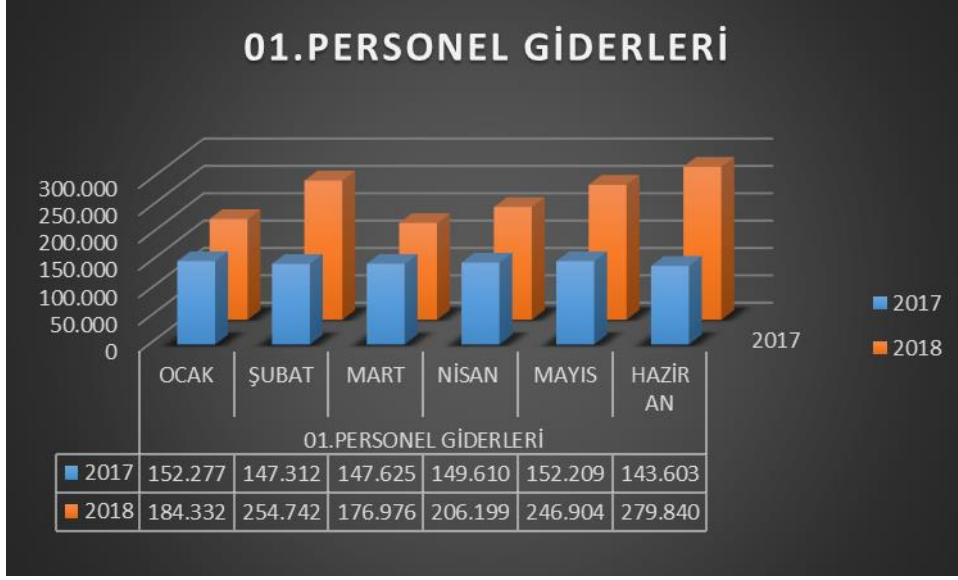
2017 ve 2018 Yılı Birinci Altı Aylık Dönem Gider Tablosu

Başkanlığımızın 2017 yılının birinci altı aylık döneminde 2.832.823TL olarak gerçekleşen toplam bütçe gideri, 2018 yılının birinci altı aylık döneminde 3.516.521TL olarak gerçekleşmiştir.

Başkanlığımızın 2018 yılının birinci altı aylık dönemine ait bütçe giderlerinde geçen yılın aynı dönemine göre %24,13 oranında artış olmuştur.

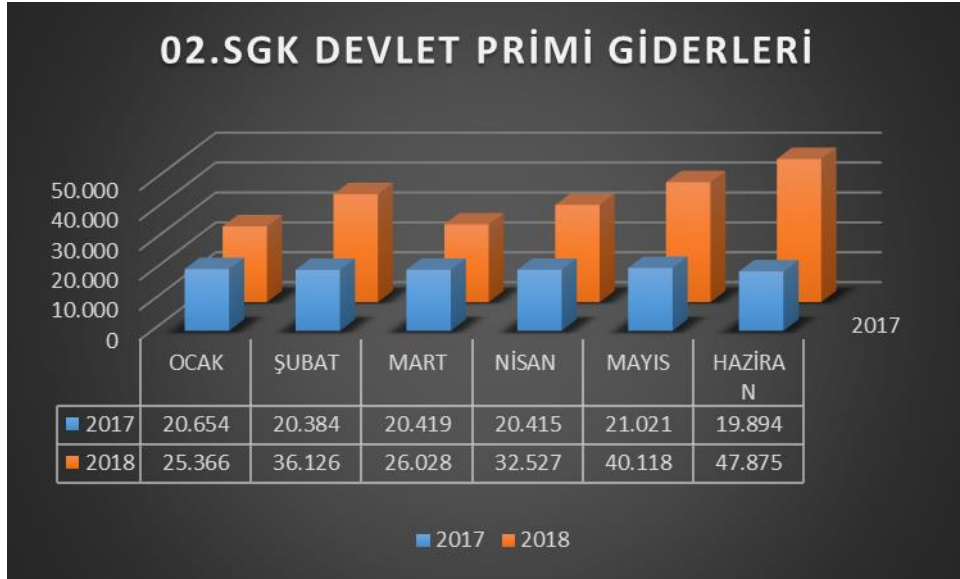
01. PERSONEL GİDERLERİ

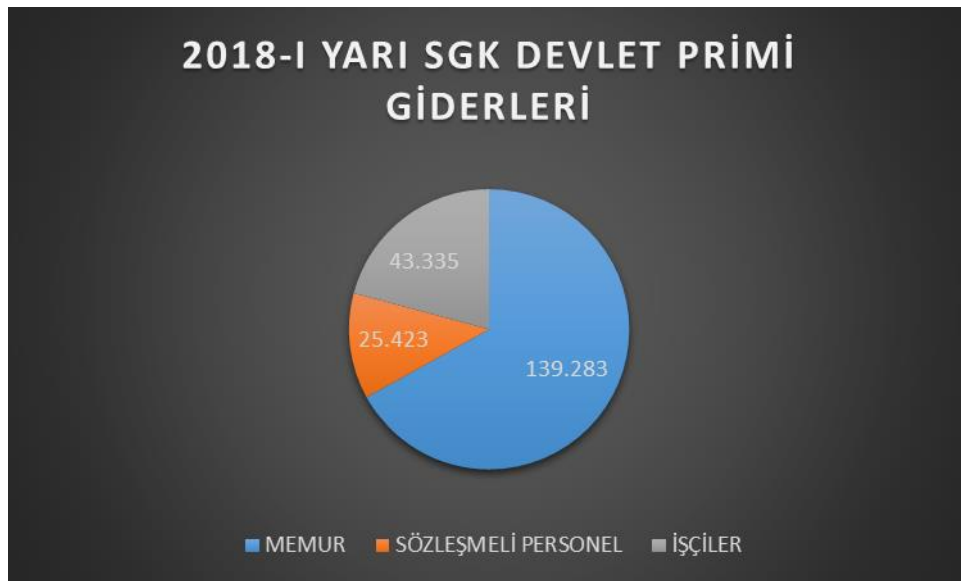
2017 yılının birinci altı aylık döneminde toplam 892.635TL olan personel giderleri 2018 yılının aynı döneminde toplam 1.348.993TL ye ulaşmıştır. 2018 yılının birinci altı aylık dönemine ait personel giderlerinde, geçen yılın aynı dönemine göre %51, 12 oranında artış olmuştur.

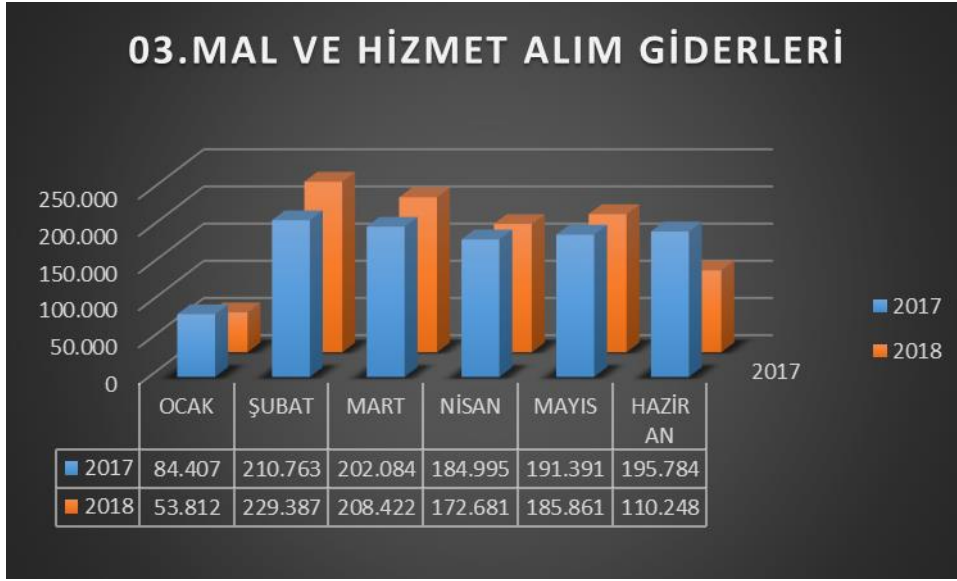
02. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ

2017 yılının birinci altı aylık döneminde toplam 122.787TL olan Sosyal Güvenlik Primi Giderleri 2018 yılının aynı döneminde toplam 208.041 TL ye ulaşmıştır. 2018 yılının birinci altı aylık dönemine ait sosyal güvenlik primi giderlerinde, geçen yılın aynı dönemine göre %69,43 oranında artış olmuştur.

03. MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ

2017 yılının birinci altı aylık döneminde toplam 1.069.424TL olan mal ve hizmet alım giderleri, 2018 yılının aynı döneminde toplam 960.410TL gerçekleşmiştir. Başkanlığımızın mal ve hizmet alım giderleri 2017 yılına oranla %10,19 oranında azalış göstermiştir.

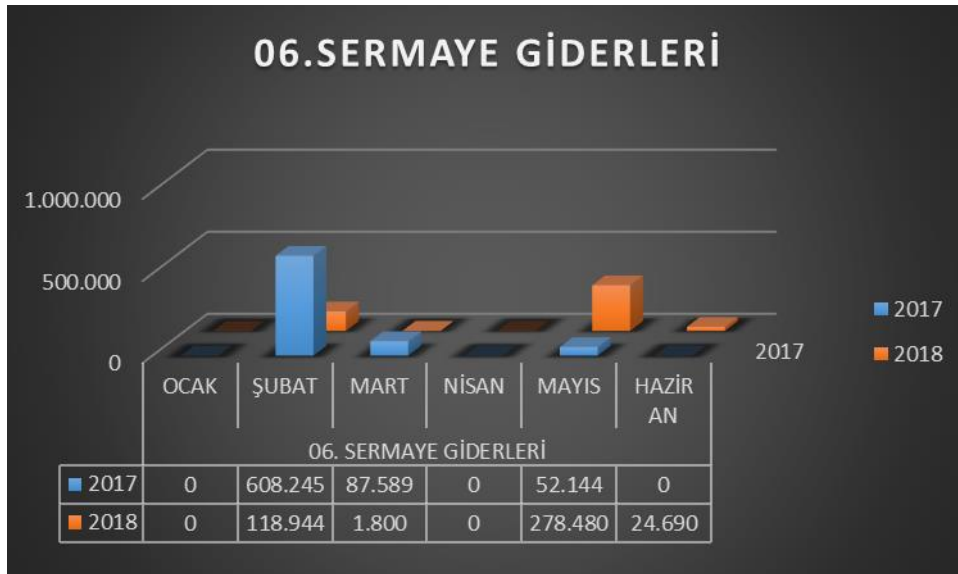

05. CARİ TRANSFERLER

Bütçe tertibine tahsis edilen ödenek dörtlü düzeyde “Memurların Öğle Yemeğine Yardım” şeklindedir. 2017 ve 2018 yılları arasında bu bütçe tertibinden herhangi bir harcama yapılmamıştır. Bunun nedeni ise İdaremiz, TÜİK ile birlikte Hizmet Binamızdaki yemekhanenin yemek hizmetinden faydalanmaktadır.

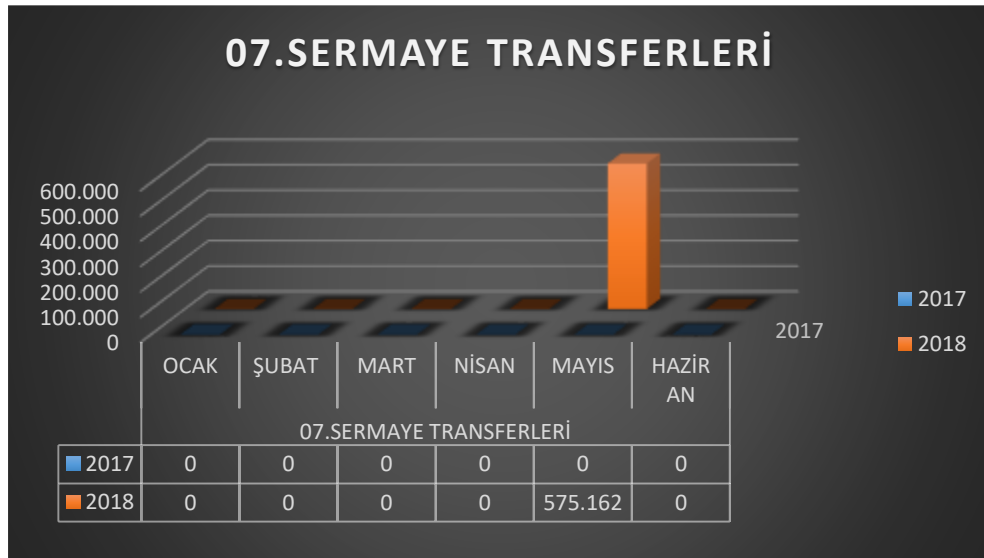
06. SERMAYE GİDERLERİ

2017 yılının birinci altı aylık döneminde toplam 747.978TL olan sermaye giderleri, 2018 yılının aynı döneminde toplam 423.914TL olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılına göre Başkanlığımız sermaye giderleri tertibinde %43, 33 oranında azalma olmuştur.

07. SERMAYE TRANSFERLERİ

2017 yılının birinci altı aylık döneminde sermaye transferleri tertibinden herhangi bir harcama yapılmamış olup 2018 yılının aynı döneminde 575.162TL harcama yapılmıştır.

B. BÜTÇE GELİRLERİ

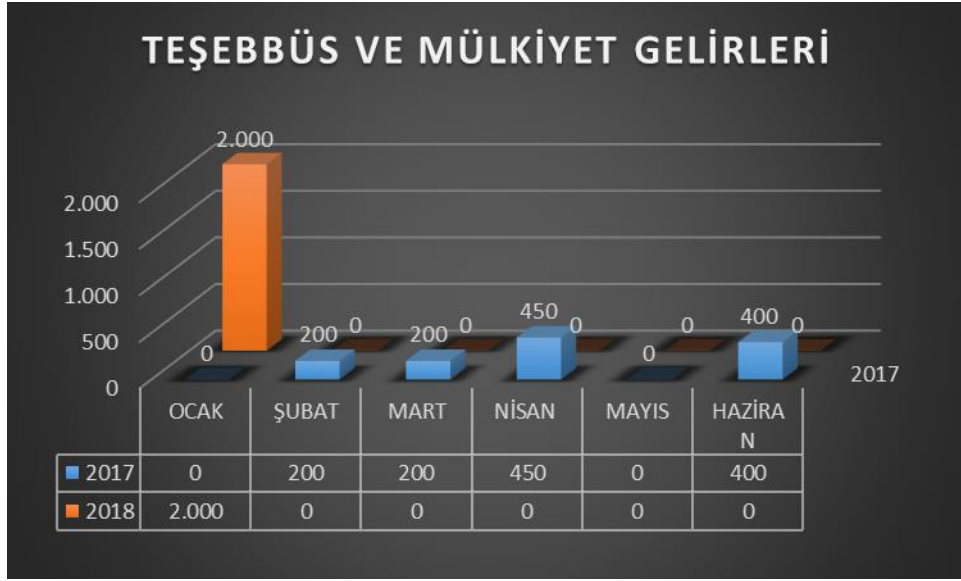
2017 ve 2018 Yılı Birinci Altı Aylık Dönem Gelir Tablosu

Başkanlığımızın 2017 yılının birinci altı aylık döneminde 8.779.917TL olarak gerçekleşen bütçe geliri 2018 yılının birinci altı aylık döneminde 4.713.705TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe gelirlerindeki azalış oranı %46, 31 dir. 2017 yılından devreden likit fazlası olduğundan dolayı hazineden cari ve sermaye geliri olarak para talep edilmemiş olup likit fazlasından harcamalar yapılmıştır.

03. TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ

2018 yılının birinci döneminde teşebbüs ve mülkiyet gelirleri alt başlığında yer alan mal ve hizmet satış gelirlerinden 2.000TL elde edilirken 2017 yılının aynı döneminde 1.250TL gelir elde edilmiştir. Artış oranı %60 tır.

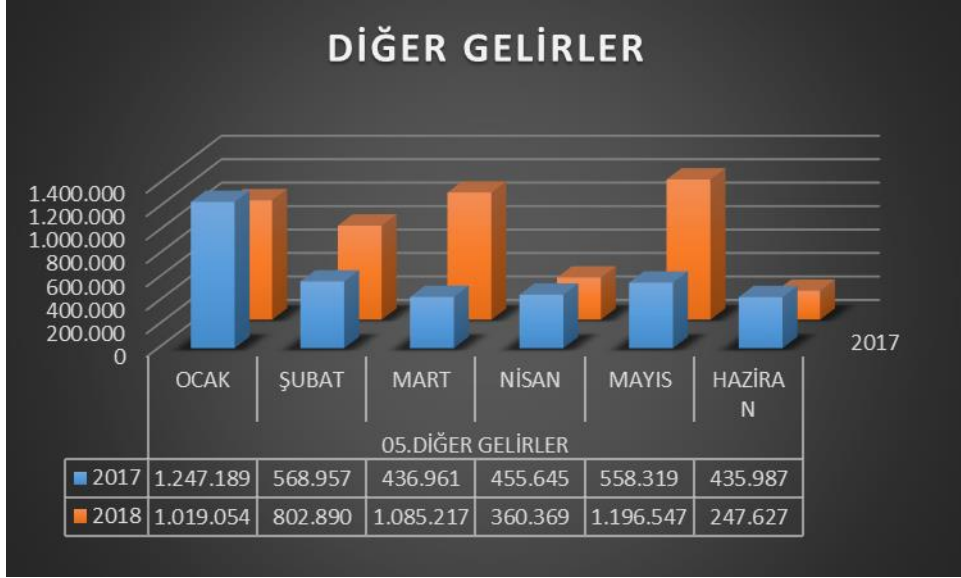
04. ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR

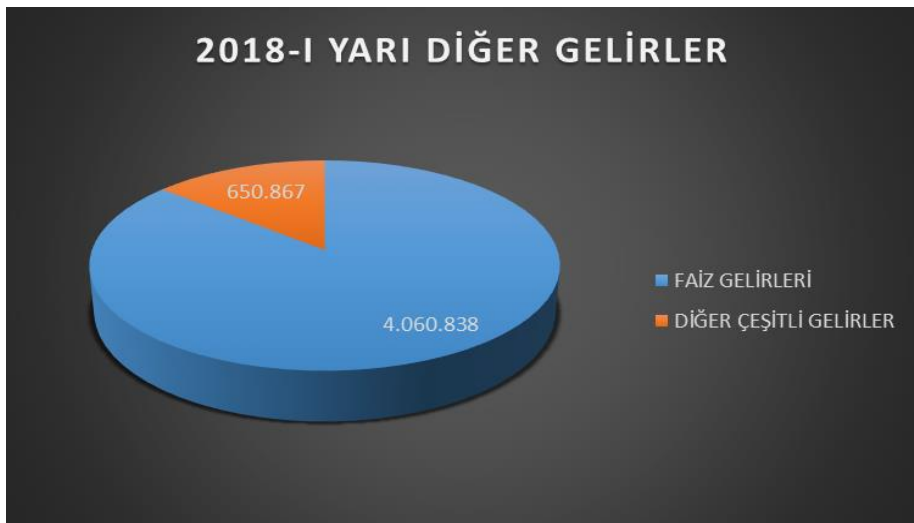
2017 yılının birinci altı aylık döneminde 5.075.608TL olarak gerçekleşen hazine

yardımlı 2018 yılının aynı döneminde hazineden para talebinden bulunulmamıştır. 2017 mali yıldan devrenden likit fazlası kullanılmaktadır.

05. DİĞER GELİRLER

2017 yılının birinci altı aylık döneminde 3.703.059TL olarak gerçekleşen diğer gelirler, 2018 yılının aynı döneminde 4.711.705TL olarak gerçekleşmiştir. Azalış oranı %27, 24 tür.

2. 2018 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 08 Haziran 2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 642 numaralı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulmuştur. İdare 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim Ve Kontrol Kanununa ekli II sayılı cetvelinde yer alan ve Kalkınma Bakanlığı'na bağlı tüzel kişiliğe haiz “Özel Bütçeli Kurum” statüsündedir. Merkezi Erzurum İli olan İdarenin görev alanı Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Tunceli ve Van illerini kapsamaktadır. Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı beş yıllık süre için kurulmuş olmakla birlikte 06.06.2016 tarih ve 2016/8870 sayılı kararname ile görev süresi 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

642 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca Başkanlığın görevleri şunlardır:

- a. Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.
- b. Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak.
- c. Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Kalkınma Bakanlığına göndermek.
- d. Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek.
- e. İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Kalkınma Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak.
- f. Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının

ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek.

- g. Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak.
- h. Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Kalkınma Bakanlığının belirleyeceği usûl ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak.
- i. Kalkınma Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

703 sayılı KHK ile 3.06.2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Hükmünde Kararnamenin;

- a. 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kalkınma Bakanlığına” ibaresi “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “Bakanlar Kurulu” ibareleri “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.
- b. 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Kalkınma Bakanlığına” ibaresi “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığın” şeklinde, (d) ve (g) bentlerinde yer alan “Kalkınma Bakanlığının” ibareleri “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının” şeklinde, (ğ) bendinde yer alan “Kalkınma Bakanlığı” ibaresi “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığ” şeklinde değiştirilmiştir.
- c. 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Kalkınma Bakanlığına” ibareleri “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına” şeklimde değiştirilmiştir.
- d. 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve bunlar Başbakan tarafından atanır” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

- e. 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Kalkınma Bakanı İbaresı” “Sanayi ve Teknoloji Bakanı” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” şeklinde değiştirilmiştir.
- f. 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanun Hükmünde Kararname” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri” ibaresi eklenmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı; Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme Koordinatörlüğü, Ekonomik Kalkınma, Sanayi ve Hizmetler Koordinatörlüğü, İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü, Planlama ve Proje Geliştirme Koordinatörlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü ve Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü eliyle hizmet görmektedir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bünyesinde hâlihazırda 1 başkan, 2 başkan yardımcısı, 10 mühendis, 1 mimar, 1 sosyolog, 1 istatistikçi, 1 Tekniker, 1 veteriner hekim, 3 uzman, 1 mali hizmetler uzman yardımcısı, 2 memur, 5 veri hazırlama ve kontrol işletmeni (VHKİ), 3 sekreter ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa istinaden atanan 2 hizmetli olmak üzere toplam 34 kadrolu personel bulunmaktadır. 2015 yılı içerisinde 08.06.2011 tarihli ve 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi ve 2013/5286 sayılı Bölge Kalkınma İdarelerinde Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar Uyarınca 1 kırsal kalkınma uzmanı, 1 tarım ekonomisti ve 2 sanayi sektörü uzmanı sözleşmeli olarak istihdam edilmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, kuruluş amacı olan DAP bölgesinin kalkınmasının hızlandırılmasını sağlamak amacıyla mezkûr Kararnamenin 2 nci maddesinin (a) bendi uyarınca Eylem Planı hazırlamaya yönelik faaliyetleri yerine getirmeye 07 Kasım 2012 tarihinde başlamış olup; 30 Aralık 2014 tarihi Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu onayı ile yürürlüğe girmiştir. DAP Eylem Planının hayata geçirilmesi ile Bölgede yaşayan

insanların gelir düzeylerinin ve yaşam kalitelerinin yükseltilerek bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ile bölgenin ulusal düzeyde ekonomik ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Öte yandan, Başkanlığımızca 2013 yılından bu yana desteklenen ve 2018 yılında da sürdürülecek olan “Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Programı” ve “Hayvan İçme Suyu Projeleri” kapsamında bitkisel ve hayvansal üretimde verimliliğin artırılması için Bölgenin sulama altyapısı iyileştirilecektir. Aynı zamanda Bölgede tarım sektörüne ait katma değer artırılması amacıyla, “Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı” kapsamında Bölgenin ihtiyacı olan makine ekipman alımı, mera altyapısının geliştirilmesi ve Meyvecilik Havzaları projeleri yapılacaktır. “Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı” kapsamında Ruhsatlı Canlı Hayvan Pazarları ve Kesimhaneler, Küçük Ölçekli Hayvancılık Uygulamaları desteklenmeye devam edecektir. Ayrıca Bölge ihtiyaçları doğrultusunda etüt-proje çalışmaları yürütülecektir.

Yıl içerisinde yukarıda zikredilen çalışmaların yanı sıra yenilenebilir enerji, turizm, kurumsal kapasite, tarihi kent bölgelerinin canlandırılması, okuma kültürü ve kütüphaneler, beşeri-sosyal sermayenin ve sosyal altyapının güçlendirilmesi başlıklarında Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlara destek verilecek ve Başkanlığımızca araştırma, etüt ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir.

Kültür sektöründe Doğu Anadolu Bölgesindeki tarihi kentlerin bütüncül bir yaklaşım ile tasarım çalışmaları yapılacaktır. Tarihi kentlerdeki tescilli yapıların koruma, işlevlendirme, yaşatma projeleri desteklenecektir. Ayrıca Bölge illerinde; çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin kolayca ulaşabilecekleri, kültürel faaliyetlerini gerçekleştirebileceği, çocuk ve gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutacak, zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirebilecekleri ve okuma alışkanlığının kazandırılacağı semt kütüphanelerinin kurulmasının desteklenmesine devam edilecektir. Bölge illerinde çocukların ve gençlerin

kültür-sanat-bilim-spor gibi etkinliklere erişimini kolaylaştıracak, bu tür etkinlikleri planlamaları ve organize etmelerini teşvik edecek muhtelif kültür projeleri desteklenecektir.

Urartu kültürel mirası koruma altına alınarak, Bölgede Urartu Tarihi ve Medeniyeti algısı oluşturulacaktır. Urartu kültür rotaları planlanarak Urartu Kültür Koridoru için sosyal hayat imitasyonları tasarlanacak, Urartu el sanatları üretim ve satış merkezi oluşturulacak, Urartu yemekleri bölge halkına tanıtılarak pazarlanması sağlanacaktır. Arkeolojik bölgelerde altyapı çalışmaları tamamlanarak Urartu tarihi ve medeniyetinin tanıtım çalışmaları yapılacaktır.

Tarihi Kent kimliği olan alanlarda tasarım çalışmaları yapılacak Tasarım çalışmaları çıktıları doğrultusunda uygulama projeleri hazırlanacak. Bu projelerle eş zamanlı olarak yürüyüş yolları, kent müzeleri, pansiyonlar, bedesten vb. mekânlar tasarlanacaktır.

Bölgedeki yerel yönetimlerin kapalı sebze-meyve pazarı, yöresel ürün pazarı, otogar, araç parkı, sebze ve gıda hali gibi projeleri desteklenecektir.

Yenilenebilir enerji alanında güneş enerjisine dayalı tesis kurulumuna destek verilecektir. Bölgede potansiyeli yüksek hammadde kaynaklarının daha etkin değerlendirilmesi amacıyla yenilikçi ürün geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Yeni ürün geliştirme çalışmaları kapsamında süt hammaddesi ve pomza madenine yönelik olarak iki adet yeni katma değerli ürün oluşturulacaktır.

Doğu Anadolu Bölgesinin turizm potansiyelinin planlı bir şekilde değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla öne çıkan merkezlere yönelik olarak turizm master planları hazırlanacak, ayrıca ülkemizin önde gelen kış turizmi merkezlerinden olan Erzurum - Palandöken, Kars - Sarıkamış ve Erzincan - Ergani kayak merkezlerinin ortak bir şekilde tanıtım ve pazarlama imkânlarını geliştirmek üzere Bölgesel Destinasyon Yönetim Organizasyonu oluşturulmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

01.01.2018-30.06.2018 TARİHLERİ ARASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Proje Adı : Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Projeleri
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Program Destekleri, Tarımsal Altyapı
Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2018
Maliyeti : 54.675.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Bölge illerinden gelen talepler sonucunda 52 adet proje desteklenmiş ve projelerin ihale işlemleri başlamıştır. 2018 yılı ödeneği 54.675.000 TL'dir. Ayrıca TANAP tarafından proje kapsamında tahsis edilen hibe (2.405.674, 20 TL) için Makam Oluru alınmış olup Uygulayıcı Kuruluş ile protokol imzalanmıştır.

Proje Adı : Hayvan İçme Suyu Projeleri
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Program Destekleri, Tarımsal Altyapı
Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019
Maliyeti : 44.063.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Bölge illerinden gelen talepler sonucunda 33 adet proje desteklenmiş ve projelerin ihale işlemleri başlamıştır. 2018 yılı ödeneği 6.863.000 TL'dir.

Proje Adı : Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Makine-Teçhizat, Program Destekleri, Tarımsal Altyapı
Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019
Maliyeti : 117.136.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Makine ekipman desteği, yem bitkileri üretiminin artırılması, hububat ve endüstri bitkilerinin üretiminin artırılması, meyveciliğin geliştirilmesi ve meralarda insan ve hayvan refahının iyileştirilmesine yönelik 38 adet proje desteklenmiş ve projelerin ihale işlemleri başlamıştır. 2018 yılı ödeneği 23.412.000 TL'dir.

Proje Adı : Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Makine-Teçhizat, Program Destekleri, İnşaat

Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019

Maliyeti : 91.951.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Bölgede Ruhsatlı Canlı Hayvan Pazarı, kesimhane yapımı, sıvat dağıtımı, buzağı ölümlerinin engellenmesi ve küçük ölçekli hayvancılık projelerinin hayata geçirilmesi amacıyla Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında 31 adet projeye destek verilmiştir. Projelerin protokolleri imzalanmakta olup ihale işlemleri başlamıştır. 2018 yılı ödeneği 29.492.000 TL'dir.

Proje Adı : Ürün Geliştirme Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Danışmanlık

Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2020

Maliyeti : 2.000.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Ürün Geliştirme Projesi, bölgenin potansiyel hammaddelerinden süt ve pomza madeninin pazarlanabilir ve katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi amacıyla iki yeni ürün oluşturulmasını ve bu sektörlerde faaliyet gösteren bölge işletmelerine tanıtılmasını amaçlamaktadır. Projede iki sektöre yönelik teknik şartname hazırlanması süreci tamamlanmıştır.

Proje Adı : Güneş Enerjisini Destekleme Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Uygulama Projesi

Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2018

Maliyeti : 2.500.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Proje kapsamında desteklenecek olan alt proje Bakan oluruna sunulmuş olup, 08.06.2018 tarihli ve 135 sayılı Bakan Oluru ile Elazığ İl özel İdaresi'ne Güneş Enerjisi Projesi için kaynak aktarılması onaylanmıştır.

Proje Adı : TANAP – DAP İçmesuyu Destek Programı

Bütçe Türü : Hibe

Karakteristiği : Proje Desteği

Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2018

Maliyeti : 5.700.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

TANAP ile DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı arasında 10.04.2018 tarihinde imzalanan protokolde TANAP tarafından içmesuyu projelerine tahsis edilen hibenin kullanımı için Ardahan ve Kars illerinden gelen proje teklifleri Bakan olurlarına sunulmuş olup, 08.05.2018 tarihli ve 125 sayılı Bakan Oluru ile Ardahan İl Özel İdaresi ve Kars İl Özel İdaresi'ne ilgili projeler için kaynak aktarılması onaylanmıştır. İl Özel İdareleri ile Başkanlığımız arasında protokoller imzalanmıştır.

Proje Adı : DAP İdaresi Muhtelif Kültür Projeleri

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Bakım Onarım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Destekler, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Teçhizat

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020

Maliyeti : 23.740 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;

- Proje kapsamında proje başvuruları kabul edilmiştir. Başvurular neticesinde 8 adet projenin desteklenmesine karar verilmiştir. 2018 yılı ödeneği 2.601.000 TL dir.

Proje Adı : DAP Bölgesinde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Bakım Onarım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Destekler, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Teçhizat

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020

Maliyeti : 26.121.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;

- Proje kapsamında proje başvuruları kabul edilmiştir. Başvurular neticesinde 42 adet projenin desteklenmesine karar verilmiştir.

Proje Adı : Urartu Gelişim Koridoru Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020

Maliyeti : 4.070.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;

- 4 Haziran 2018 tarihinde ilgili tüm paydaşların katılımı ile kapanış konferansı gerçekleştirilmiştir.
- Sermaye transferi bölümünde bulunan bütçe ile Erzincan ve Van illerinde 2 adet proje desteklenmiş olup toplam ödenekleri 1.500.000 TL'dir.

Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;

- Proje uygulamaları takip edilecektir.
- 2018 yılı ödeneği toplam ödeneği 2.000.000 TL'dir.

Proje Adı : Tarihi Kent Bölgeleri Tasarım Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2018

Maliyeti : 5.000.000 TL'dir.

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;

- Kentsel tasarım yapılacak alanların belirlenmesi için saha ziyaretleri yapılmıştır.

Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;

- Alanlar netleştirilip hizmet alımı ihalesine çıkılacaktır.

Proje Adı : Tarihi Kent Bölgelerinin Canlandırılması ve Tanıtımı Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Teçhizat
Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020
Maliyeti : 53.615.000 TL
Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;
➤ Proje kapsamında proje başvuruları kabul edilmiştir. Başvurular neticesinde 9 adet projenin desteklenmesine karar verilmiştir. 2018 yılı ödeneği 9.085.000 TL dir.
Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;
➤ Projelerin uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : Belediyelerin Sosyal Donatı İhtiyacının Tespiti ve Desteklenmesi (DAP)
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Etüt-Proje, Fizibilite, Plan, İnşaat, Donanım, Makine Ekipman
Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020
Maliyeti : 7.000.000 TL
Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;
➤ Proje kapsamında proje başvuruları kabul edilmiştir. Başvurular neticesinde 6 adet projenin desteklenmesine karar verilmiştir. 2018 yılı ödeneği 6.00.000 TL dir.
Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;
➤ Projelerin uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : Jeopark Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik
Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2019
Maliyeti : 1.392.000, 00 TL
Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:
Jeopark Projesi için ilgili kurumlarla toplantılar gerçekleştirilmiş olup, mevcut durum tespiti yapılmıştır. Teknik şartname hazırlanmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Proje Adı : Turizm Master Planları Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019

Maliyeti : 2.838.000 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler;

2017 Yılı Yatırım Programı'nda Doğu Anadolu Kış Turizmi Master Planı adıyla yer alan projenin ismi 2018 Yılı Yatırım Programı'nda Turizm Master Planları Projesi olarak güncellenmiştir. Turizm Master Planları Projesi kapsamında yer alan alt projelerden 'Haserek Dağı Turizm Master Planı ve Fizibilitesi' işinin ihalesi 16.01.2018 tarihinde yapılmış olup, KDV Hariç 225.000,00 TL bedelle Ecosign Mountain Resort Planners Ltd. Şti.'ye ihale edilmiştir. Söz konusu işte henüz hakediş ödemesi yapılmamıştır. Diğer bir alt proje olan 'Sarıkamış Turizm Master Planı ve Fizibilitesi' işinin ihalesi 16.01.2018 tarihinde yapılmış olup, KDV Hariç 192.000,00 TL bedelle İdealist Şehir Planlama Mimarlık Mühendislik İnşaat Taahhüt Tarım Ürünleri Anonim Şirketi'ne ihale edilmiştir. Söz konusu işte henüz hakediş ödemesi yapılmamıştır. Van Gölü Havzası Turizm Master Planı alt projesinde ise teknik şartname hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

Proje Adı : Bölgesel Destinasyon Yönetim Organizasyonu

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2019

Maliyeti : 1.411.672, 94 TL

Ocak-Haziran 2018 arasında gerçekleşen faaliyetler:

Bölgesel Destinasyon Yönetim Organizasyonu Projesi işi kapsamında Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 3/e maddesi uyarınca 28.05.2018 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, sözleşme konusu işte henüz Enstitüye hakediş ödemesi yapılmamıştır.

3. 2018 YILI TEMMUZ-ARALIK DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER

2018 yılı ilk altı aylık dönem gerçekleşmeleri ile birinci bölümde yapılan değerlendirmeler göz önünde bulundurularak; 2018 yılı sonuna ilişkin bütçe giderleri ve bütçe gelirleri aşağıda tablolar halinde gösterilmiştir.

A. BÜTÇE GİDERLERİ

	2018 I.YARI GERÇEKLEşMESİ	2018 YIL SONU GERÇEKLEşME TAHMİNİ
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	3.516.521	157.636.000
01 - PERSONEL GİDERLERİ	1.348.993	2.950.000
01.1 MEMURLAR	1.027.473	2.200.000
01.2 SÖZLEşMELİ PERSONEL	111.747	250.000
01.3 İşÇİLER	208.773	500.000
01.4 GEÇİCİ PERSONEL	0	0
02 - SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	208.041	450.000
02.1 MEMURLAR	139.283	300.000
02.2 SÖZLEşMELİ PERSONEL	25.423	55.000
02.3 İşÇİLER	43.335	95.000
02.4 GEÇİCİ PERSONEL	0	0
03 - MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	960.410	2.356.000
03.2 TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	222.875	500.000
03.3 YOLLUKLAR	39.494	100.000
03.4 GÖREV GİDERLERİ	35.908	40.000
03.5 HİZMET ALIMLARI	595.625	1.500.000
03.6 TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	42.847	100.000
03.7 MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	19.748	100.000
03.8 GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	3.915	16.000
05 - CARİ TRANSFERLER	0	0
05.3 KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUşLARA YAPILAN TRANSFERLER	0	0
06 - SERMAYE GİDERLERİ	423.914	10.358.000
06.1 MAMUL MAL ALIMLARI	64.664	150.000
06.2 MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	0	0
06.3 GAYRİ MADDİ HAK ALIMLAR	355.650	9.858.000
06.5 GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	0	0
06.7 GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	3.600	350.000
07- SERMAYE TRANSFERLERİ	575.162	141.522.000
07.1 YURTİÇİ SERMAYE TRANSFERLERİ	575.162	141.522.000

B. BÜTÇE GELİRLERİ

	2018 I.YARI GERÇEKLEŞMESİ	2018 YIL SONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	4.713.705	153.772.500
03. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.000	2.500
03.1 Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	2.000	2.500
04. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0	145.770.000
04.2 Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardım	0	145.770.000
04.4 Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0	0
05. Diğer Gelirler	4.711.705	8.000.000
05.1 Faiz Gelirleri	4.060.838	7.000.000
05.9 Diğer Çeşitli Gelirler	650.867	1.000.000

4. 2018 YILI TEMMUZ-ARALIK DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER

2018 yılının ikinci altı aylık döneminde bölgesel kalkınma ve araştırma geliştirme faaliyetleri ile kamu hizmetlerinin etkin bir biçimde sürdürülmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca gelir kaynaklarının verimli bir biçimde kullanılmasına yönelik olarak hazırlanan ayrıntılı finansman programı ile tasarruf tedbiri ilkelerine uyulmaya devam edilecektir. 2018 yılının ikinci altı aylık döneminde, Başkanlığımızın 2018 Yılı Yatırım Programında yer alan projelerle ilgili yürütülecek faaliyetlere aşağıda yer verilmiştir.

01.07.2018-31.12.2018 TARİHLERİ ARASINDA YAPILACAK FAALİYETLER

Proje Adı	: Muhtelif Etüd Plan ve Proje İşleri/Bitkisel Üretim
Bütçe Türü	: Özel Bütçe
Karakteristiği	: Etüt-Proje, Müşavirlik
Başlama Bitiş Tarihi	: 2015-2019
Maliyeti	: 3.068.000 TL
Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler	
Kayısıda Katma Değer ve verimliliğin artırılmasına yönelik fizibilite çalışması yapılacaktır.	
2018 yılı ödeneği 1.000.000 TL'dir.	

Proje Adı	: Muhtelif Etüd Plan ve Proje İşleri/Hayvancılık
Bütçe Türü	: Özel Bütçe
Karakteristiği	: Etüt-Proje, Müşavirlik
Başlama Bitiş Tarihi	: 2015-2019
Maliyeti	: 4.680.000 TL
Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler	
Arıcılık ve arı ürünlerine yönelik fizibilite çalışması yapılacaktır. 2018 yılı ödeneği 1.000.000 TL'dir.	

Proje Adı : Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Projeleri

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Program Destekleri, İnşaat

Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2018

Maliyeti : 54.675.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

52 adet projenin inşaat işleri tamamlanarak 124.018 m açık, 281.633 m kapalı olmak üzere toplamda 405.651 m sulama kanalı ile 131.828 da alan sulamaya açılacaktır. 2018 ödeneği 54.675.000 TL'dir. TANAP tarafından sağlanan hibe ile 1 adet proje tamamlanarak 1.000 m kapalı kanal yapılarak 2.000 da alan sulamaya açılacaktır. 2018 yılı ödeneği 2.405.674, 20 TL'dir.

Proje Adı : Hayvan İçme Suyu Projeleri

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Program Destekleri, İnşaat

Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019

Maliyeti : 44.063.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

492.232 m³ depolama hacmi kapasitesine sahip 33 adet hayvan içme suyu projesi tamamlanacaktır. 2017 yılı ödeneği 6.863.000 TL'dir.

Proje Adı : Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Makine-Teçhizat, Program Destekleri, İnşaat

Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019

Maliyeti : 91.951.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler

5 adet Canlı Hayvan Pazarı, 10 adet kesimhane projesi 2018 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır. 3.163 adet beton ile 2.100 adet sac sıvat dağıtımı tamamlanacaktır. 2018 yılı ödeneği 29.492.000 TL'dir.

Proje Adı : Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Makine-Teçhizat, Program Destekleri, Tarımsal Altyapı
Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019
Maliyeti : 117.136.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Desteklenen projeler kapsamında makine ekipman alımları tamamlanarak 951.908 da mera alanında insan ve hayvan refahı iyileştirilecek, 2 adet kayısı depolama ve işleme tesisi, 2 adet erken uyarı sistemi kurulacak ve silaj, ekim, hasat makineleri çiftçilerin hizmetine sunulacaktır. 2018 yılı ödeneği 23.412.000 TL’dir.

Proje Adı : Ürün Geliştirme Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Danışmanlık
Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2020
Maliyeti : 2.000.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Projede iki sektöre yönelik teknik şartname hazırlanması süreci tamamlanmış olup, yaklaşık maliyetlerin belirlenmesi ve ihale süreçleri gerçekleştirilerek projenin uygulanmasına başlanacaktır.

Proje Adı : Güneş Enerjisini Destekleme Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Uygulama Projesi
Başlama Bitiş Tarihi : 2018-2018
Maliyeti : 2.500.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Uygulayıcı kuruluş olan Elazığ İl Özel İdaresi ile Başkanlığımız arasında protokol imzalanacak olup, toplam 570 KW kurulu güce sahip güneş enerjisi santrali kurulumu 2018 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Proje Adı : TANAP – DAP İçmesuyu Destek Programı

Bütçe Türü : Hibe

Karakteristiği : Proje Desteği

Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2018

Maliyeti : 5.700.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Ardahan İl Özel İdaresi tarafından 1 ve Kars İl Özel İdaresi tarafından 4 adet olmak üzere toplam 5 adet projenin 2018 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Proje Adı : Turizm Master Planları Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2015-2019

Maliyeti : 2.838.000 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Turizm Master Planları Projesi kapsamında ‘Haserek Dağı Turizm Master Planı ve Fizibilitesi’ ile ‘Sarıkamış Turizm Master Planı ve Fizibilitesi’ işlerinin ihaleleri 16.01.2018 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, 2018 yılı Ekim ayında tamamlanması planlanmaktadır. ‘Van Gölü Havzası Turizm Master Planı’ işinde ise teknik şartname hazırlanmasını müteakip ihale ve uygulama süreçleri yürütülecektir.

Proje Adı : Bölgesel Destinasyon Yönetim Organizasyonu

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2019

Maliyeti : 1.411.672, 94 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Destinasyon Yönetim Organizasyonu Projesi işi Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 3/e maddesi uyarınca 28.05.2018 tarihinde sözleşme imzalanmış olup, 2018 yılının ikinci döneminde şartname çerçevesinde Proje ekibinin, istişare kurulunun ve DYO ekibinin oluşturulması, DYO yapısı için kurumsallaşma çalışmalarının yapılması, ulusal ve uluslararası örnek DYO projelerinin incelenmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Proje Adı : Jeopark Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2018 - 2019

Maliyeti : 1.392.000, 00 TL

Temmuz – Aralık 2018 arasında gerçekleştirilmesi düşünülen faaliyetler:

Jeopark Projesi için ilgili uygulayıcı kuruluşların projelerinin uygulanabilmesi amacı ile sermaye giderinde bulunan jeopark projesi bütçesinin sermaye transferine çevrilmesi ve jeopark projelerine ödenek aktarılması planlanmaktadır.

Proje Adı : DAP İdaresi Muhtelif Kültür Projeleri

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Bakım Onarım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Destekler, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Tecihazat

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020

Maliyeti : 23.740 TL

Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;

➤ Projelerin uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : DAP Bölgesinde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Bakım Onarım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Destekler, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Teçhizat
Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020
Maliyeti : 26.121.000 TL
Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;
➤ Projelerin uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : Urartu Gelişim Koridoru Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik
Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020
Maliyeti : 4.070.000 TL
Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;
➤ Proje uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : Tarihi Kent Bölgelerinin Canlandırılması ve Tanıtımı Projesi
Bütçe Türü : Özel Bütçe
Karakteristiği : Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Etüt-Proje, Müşavirlik, Makine-Teçhizat
Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020
Maliyeti : 53.615.000 TL
Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleşecek faaliyetler;
➤ Projelerin uygulamaları takip edilecektir.

Proje Adı : Tarihi Kent Bölgeleri Tasarım Projesi

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Müşavirlik

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2018

Maliyeti : 5.000.000 TL'dir.

Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleştirilecek faaliyetler;

- Alanlar netleştirilip hizmet alımı ihalesine çıkılacaktır.

Proje Adı : Belediyelerin Sosyal Donatı İhtiyacının Tespiti ve Desteklenmesi (DAP)

Bütçe Türü : Özel Bütçe

Karakteristiği : Etüt-Proje, Fizibilite, Plan, İnşaat, Donanım, Makine Ekipman

Başlama Bitiş Tarihi : 2016-2020

Maliyeti : 7.000.000 TL

Temmuz-Aralık 2018 arasında gerçekleştirilecek faaliyetler;

- Projelerin uygulamaları takip edilecektir.